ІСТОРИКО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ЕМПІРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МЕТОДУ ОПИТУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОЛІГРАФА. ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ. СЕРІЯ: ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ. ТОМ 12 № 1 (2019). - С. 301-316[1]

Тимцуник Є. В.

Реферат. Євген Тимцуник, здобувач Воєнно-дипломатичної академії імені Євгена Березняка, у статті, опублікованій 2019 року в «Збірнику наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Психологічні науки» (т. 12, № 1, с. 301–316), з'ясовує, наскільки обґрунтованими є дані про точність опитування з використанням поліграфа. Автор розглядає результати основних наукових системних узагальнень емпіричних досліджень, присвячених точності поліграфологічного методу, і окреслює показники, на яких ґрунтується диференційований підхід до визначення достовірності його результатів: валідність, надійність, чутливість і специфічність. Огляд охоплює найґрунтовніші емпіричні дослідження точності опитування на поліграфі та розкриває критерії, за якими їх оцінюють. Тимцуник доходить висновку, що за майже столітню історію поліграфологічного методу здійснено відносно небагато емпіричних досліджень належної якості, результати яких придатні для вивчення валідності й надійності опитування. Висока точність, виявлена в наукових працях, на його думку, досяжна лише за ідеальних умов, коли сторонні чинники не впливають на процедуру. Оскільки єдиного науково-теоретичного підходу немає, а механізми виникнення фізіологічних реакцій вивчено недостатньо, найдієвішим напрямом дослідження достовірності опитування з використанням поліграфа автор вважає аналіз результатів практичного застосування методу. Окремо він називає чинники, які не були враховані в системних узагальненнях емпіричних досліджень точності й потребують подальшого вивчення. Для судових експертів, поліграфологів і юристів праця може слугувати орієнтиром під час оцінювання наукової обґрунтованості поліграфологічних висновків і меж їхньої доказової сили. Журнал подає реферат разом із DOI статті та резервним посиланням на її повний текст, тож читач може звернутися до оригіналу й перевірити наведені положення. Реферат доповнено нагадуванням редакції про те, що 25 жовтня 2021 року в Україні змінами № 10 до Національного класифікатора професій ДК 003:2010 уведено професію «Поліграфолог» і затверджено її кваліфікаційну характеристику.

Ключові слова: поліграф, опитування з використанням поліграфа, діагностика брехні, емпіричні дослідження, валідність, надійність, чутливість, специфічність, точність поліграфологічного методу, поліграфолог.

A Historical and Analytical Review of Empirical Studies on the Method of Questioning Using a Polygraph

Tymtsunyk Ye. V.

Abstract. Tymtsunyk Ye. V., a researcher at the Yevhen Bereznyak Military Diplomatic Academy, reviews the main systematic syntheses of empirical research on the accuracy of polygraph examinations in a paper published in 2019 in the Collection of Scientific Papers of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Psychological Sciences series (vol. 12, no. 1, pp. 301–316). The study identifies the indicators used in a differentiated approach to establishing the reli-

ability of polygraph results, namely validity, reliability, sensitivity and specificity, and describes the criteria applied in the most thorough empirical studies of polygraph accuracy. The author finds that over the almost century-long history of the method relatively few empirical studies of adequate quality have been conducted whose results can be used to assess the validity and reliability of polygraph testing. In his view, the high accuracy reported in the literature can be achieved only under ideal conditions in which extraneous factors are absent. Given the lack of a unified theoretical framework and the limited understanding of the mechanisms that generate physiological reactions, analysis of the results of the practical application of the method remains the most productive way to study its reliability. The paper also points to factors that existing systematic reviews have not taken into account and that require further research. For forensic experts, polygraph examiners and lawyers, the review offers a reference point for judging the scientific basis and evidentiary limits of polygraph findings. The journal's summary adds an editorial reminder that on 25 October 2021 the occupation of polygraph examiner and its qualification description were introduced in Ukraine by Amendment No. 10 to the National Classifier of Occupations DK 003:2010.

Keywords: polygraph, polygraph examination, lie detection, empirical research, validity, reliability, sensitivity, specificity, accuracy, polygraph examiner.

Першоджерело: *Тимцуник Є. В. Історико-аналітичний огляд емпіричних досліджень методу опитування з використанням поліграфа. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Психологічні науки. 2019. Т. 12, № 1. С. 301–316. DOI.*[2] *DOI:* ***10.32453/5.v12i1.153***[2]*. Реферат оприлюднено в журналі 23.12.2025.*

References

1. Tymtsunyk Ye. V. Istoryko-analitychnyi ohliad empirychnykh doslidzhen metodu opytuvannia z vykorystanniam polihrafa. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy [A Historical and Analytical Review of Empirical Studies on the Method of Questioning Using a Polygraph]. Seriia: Psykholohichni nauky. Tom 12 № 1 (2019). - C. 301-316 : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 6 (60). URL: https://expertize-journal.org.ua/doslidzhennya-na-poligrafi/17127-timtsunik-e-istoriko-analitichnij-oglyad-empirichnikh-doslidzhen-metodu-opituvannya-z-vikoristannyam-poligrafa-zbirnik-naukovikh-prats-natsionalnoji-akademiji-derzhavnoji-prikordonnoji-sluzhbi-ukrajini-seriya-psikhologichni-nauki-tom-12-1-2019-c-301-316 (onovlena versiia vid 06.11.2026). [in Ukrainian].

2. Tymtsunyk Ye. V. Istoryko-analitychnyi ohliad empirychnykh doslidzhen metodu opytuvannia z vykorystanniam polihrafa [A Historical and Analytical Review of Empirical Studies of the Polygraph Interview Method]. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seriia: Psykholohichni nauky. 2019. T. 12, № 1. S. 301–316. DOI. DOI: https://doi.org/10.32453/5.v12i1.153. URL: https://doi.org/10.32453/5.v12i1.153 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].